

بسمه تعالی

درس هشتم جغرافیای ایران - تقسیمات کشوری ایران

تهیه کننده: زاهدین ساکی

تاریخچه تقسیمات کشوری در ایران

دوره تاریخی	تقسیمات کشوری
پیش از اسلام	یک آبادی کوچک را ویس و یک آبادی بزرگ را گنو می نامیدند
	داریوش کشور را به سی شهرتی که همان شهر می باشد، تقسیم کرد و برای هر یک از آنان مأمورینی گماشت که آنها را شهربان و به یونانی ساتراپ می گفتند
	کشور به ۷۲ بخش تقسیم شد
	تقسیمات دوره هخامنشیان ادامه داشت
	اشکانیان (پارت ها)
	کشور به سرزمین (ایالت)، خوره (استان) ، تسوگ یا تسوج (شهرستان) و رستاک (دهستان) تقسیم شده بود.
پس از اسلام	عباسیان قلمرو جغرافیایی آنها به واحدهایی تحت عنوان ایالت تقسیم بندی می شد که به ۳۱ ایالت می رسید
	ایالت، ولایت، بلوک و قصبه در دوره قاجاریه ایران به چهار ایالت و دوازده ولایت تقسیم شد. این ایالت ها عبارت بودند از: آذربایجان، کرمان و بلوچستان، فارس و بنادر، خراسان و سیستان
	۱۳۶۱ سال ایران به ده استان که نام هر استان یک عدد بود و ۴۹ شهرستان تقسیم شد. در این قانون، هر استان به چند شهرستان و هر شهرستان به چند بخش و هر بخش به چند دهستان و هر دهستان به چند قصبه تقسیم می شد.
	بعد از انقلاب در سال ۱۳۵۷ ایران به ۲۴ استان تقسیم شد و در سال ۱۳۷۲ ه.ش طرح اولین استان جدید با نام اردبیل به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید و پس از آن استان های قم، قزوین ، گلستان، خراسان های شمالی، رضوی، جنوبی و البرز اضافه شدند.

شکل ۲ - نقشه تقسیمات کشوری ایران در آبان ماه ۱۳۱۶

شکل ۲ - نقشه تقسیمات کشوری ایران در سال ۱۳۹۵

تقسیمات کشوری در ایران

- ❖ برای اداره بهتر کشور، عرضه خدمات مناسب تر و تأمین نیاز های مردم آن را به واحدهای کوچکتری تقسیم می کنند.
- ❖ این تقسیمات، متناسب با موقعیت و زمان، تغییر می یابد.

واحد تقسیمات کشوری ایران در حال حاضر

واحد	توضیحات
استان	<ul style="list-style-type: none"> ❖ از به هم پیوستن چند شهرستان همجوار با توجه به موقعیت های سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و طبیعی تشکیل می شود. ❖ استان، توسط استاندار اداره می شود.
شهرستان	<ul style="list-style-type: none"> ❖ از به هم پیوستن چند بخش همجوار تشکیل شده که از نظر عوامل طبیعی و اوضاع اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی، واحد متناسب و همگنی را به وجود آورده است. ❖ شهرستان توسط فرماندار اداره می شود.
بخش	<ul style="list-style-type: none"> ❖ از به هم پیوستن چند دهستان همجوار، شامل چندین مزرعه، مکان*، روستا و احیاناً شهر تشکیل شده که از نظر عوامل طبیعی و اوضاع اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی، واحد همگنی را به وجود آورده است. ❖ بخش، توسط بخشدار اداره می شود
دهستان	<ul style="list-style-type: none"> ❖ از به هم پیوستن چند روستا، مکان و مزرعه همجوار تشکیل می شود و از لحاظ محیط طبیعی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی همگن است و امکان خدمات رسانی و برنامه ریزی در سامانه و شبکه ای واحد را فراهم می سازد. ❖ دهستان توسط دهدار اداره می شود

براساس آخرین تقسیمات کشوری تا پایان سال ۱۳۹۵، کشور ایران از ۳۱ استان، ۴۲۹ شهرستان، ۵۷-۱ بخش، ۲۵۸۹ دهستان و ۱۲۴۵ شهر، تشکیل یافته است.

واحد تقسیمات کشوری	کتاب	استان	شهرستان	بخش	دهستان	شهر	روستا
مسئول	وزیر کشور	استاندار	فرماندار	بخشدار	دهدار	شهردار	دهیار
واحد اداری	وزارت کشور	استانداری	فرمانداری	بخشداری	دهداری	شهرداری	دهیاری

موفق باشید